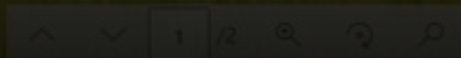

TUOTTO-HANKKE

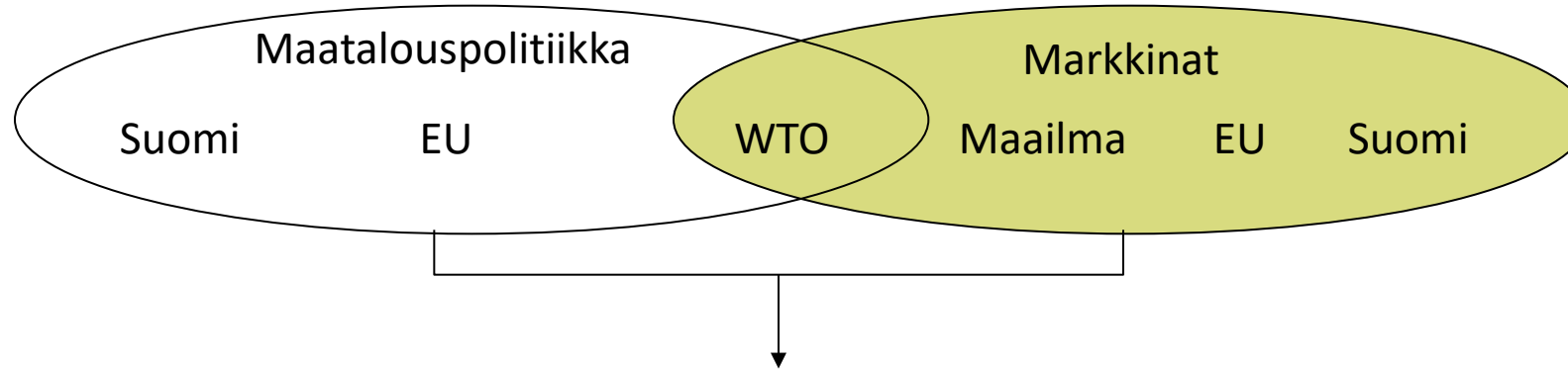

Markkinariskien hallinta - Varsinais-Suomen viljailta 12.11.2024

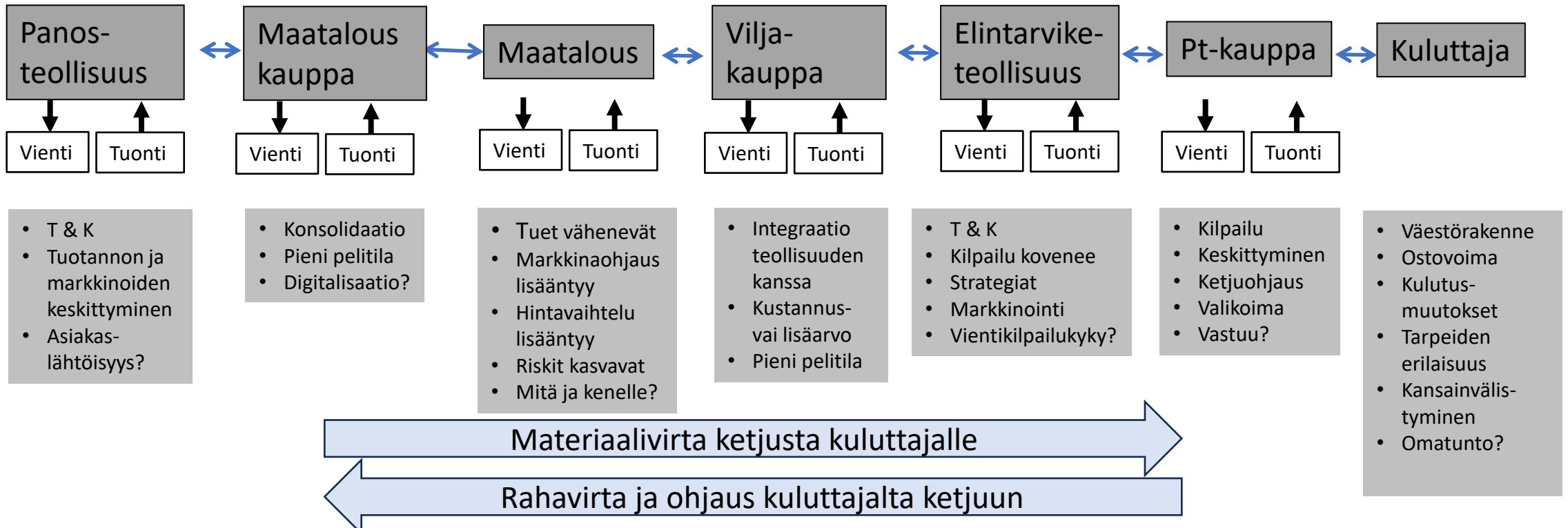
Timo Jaakkola

Elintarvikeketjun toimintaympäristö

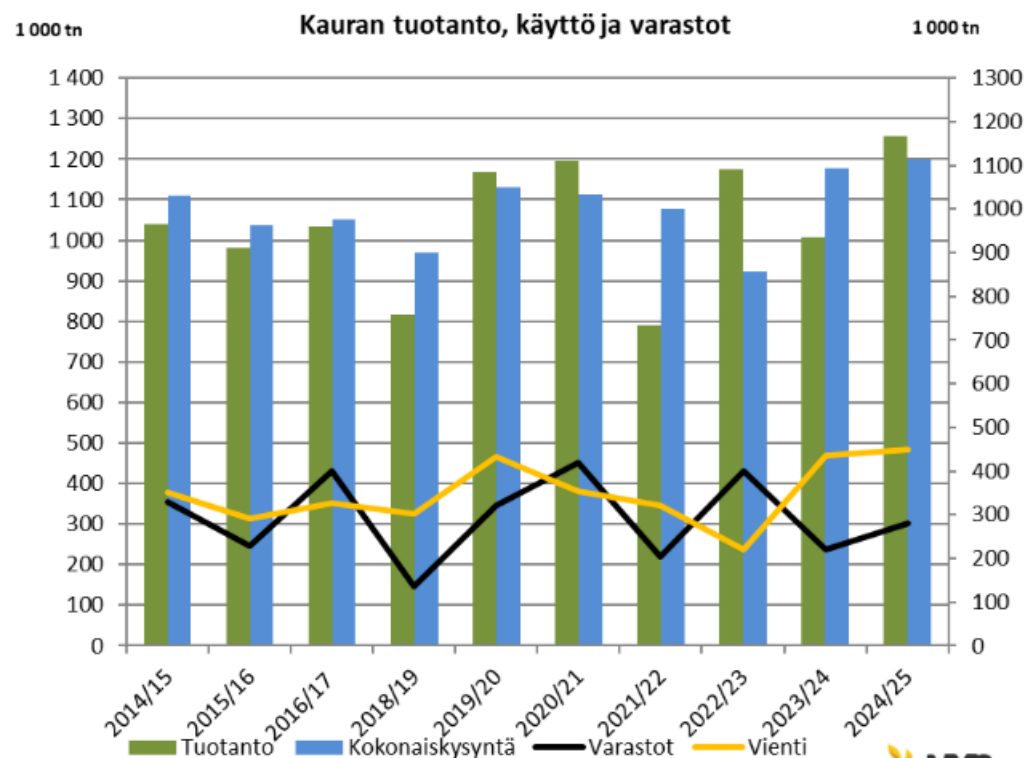

Elintarvikeketju toimii markkinavetoisesti kuluttajan ostopäätösten ohjaamana

Markkinatalouden lyhyt oppimäärä

- **Kysynnän ja tarjonnan tasapaino haetaan hinnalla**
 - Niukkuus nostaa hintaa ja kannustaa tuottamaan lisää, ylitarjonta laskee ja tehottomin tuotanto putoaa pois
 - Toimii kuluttajan ja kaupan sekä kaupan ja teollisuuden välillä – tarjolla ei voi pitää tuotetta, jota ei haluta ostaa
 - Suomen viljantuotantoon sää vaikuttaa enemmän kuin markkinatilanne, sillä tuki mahdollistaa myös heikosti kannattavan tuotannon → krooninen ylitarjonta ylläpitää Manner-Eurooppaa matalampaa hintatasoa
- **Jokainen markkinatoimija pyrkii ostamaan mahdollisimman halvalla ja myymään mahdollisimman kalliilla**
 - Markkinoilla ei tehdä sosiaalipolitiikkaa eikä hyväntekeväisyyttä
- **Hinnoitteluvoima tulee markkinoiden tasapainon hallinnan kautta**
 - Kyky kontrolloida tarjontaa ja/tai löytää tuotteille vaihtoehtoisia markkinoita antaa markkinavoimaa

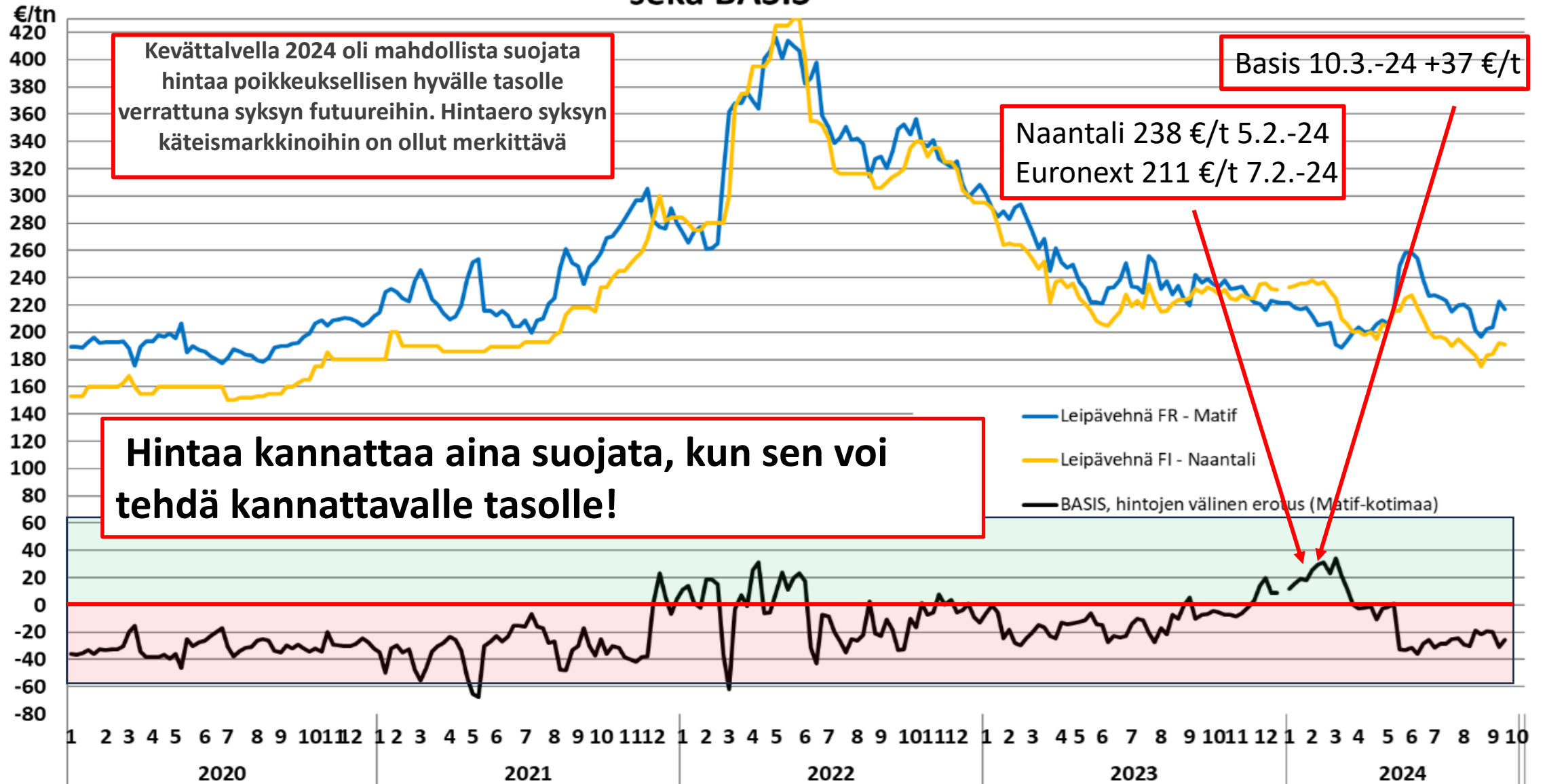
Lähde: Luken ja VYR:n viljatasearvot. Päivitetty 20.8.2024.

Kotimaisen kysynnän alittava kokonaissato on poikkeus

- Umpisurkeana vuonna 2023 vain ohrasato jäi alle kotimaankäytön
- Viimeisten kahdeksan vuoden keskimääräinen kokonaissato on ollut 3200 tt ja näihin on osunut kolme poikkeuksellisen huonoa satovuotta
- Vehnän ja kauran laatu sekä ohran niukkuus ovat pitäneet hintatason poikkeuksellisen korkeana suhteessa Manner-EU:n hintoihin
- Ylivuotinen varasto 1.7. vastaa lähes vuosittain noin 40 % kotimaan viljankäytöstä

KOTIMAAN VILJATASEARVIOT							
Kaikki viljat (1 000 tn)	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25 20.8.2024
Tuotanto	2 691	3 936	3 321	2 567	3 482	2 906	3 230
Tuonti	68	16	11	195	62	39	5
Kotimaan kysyntä	2 652	2 767	2 864	2 813	2 614	2 650	2 652
Vienti	401	799	549	338	376	466	530
Kokonaiskysyntä	3 053	3 566	3 413	3 151	2 990	3 116	3 182
Varastot 1.7.	870	1 224	1 092	695	1 155	935	987
Varaston muutos	-296	354	-31	-397	438	-170	52

Leipävehnän hintanoteeraus Naantalissa ja NYSE Euronextissä (Matif) sekä BASIS

Miksi sadon hintaa kannattaa suojata?

- Tuotantopanosten hinnat on joka tapauksessa kiinnitetty, osin jopa 10 kk ennen kylvöjä
 - Kuka olisi valmis ostamaan lannoitteet avohintaan niin, että hinta sidottaisiin 6 kk päästä?
- Pörssihintaan sidottuja sopimuksia on laajasti tarjolla
 - Myös muille viljoille kuin vehnälle
 - Öljykasveille
- Sekä viljelijän että viljan ostajan etu = mahdollisuus myydä viljaa etukäteen

EURONEXT Live markets

Name, ISIN, Ticker, Index Search site

PRICES - 11 NOV 2024

DELIVERY	BID	ASK	LAST	TIME	+/-	DAY VOL.	OPEN	HIGH	LOW	SETTL.	O.I
Dec 24	215.50	215.75	215.75	14:35	0.00	17,649	213.75	217.00	213.75	215.75	164,187
Mar 25	225.00	225.25	225.00	14:35	-1.75	18,942	224.50	226.50	224.25	226.75	250,829
May 25	230.50	231.00	230.75	14:33	-2.00	3,078	231.00	232.00	230.25	232.75	98,565
Sep 25	223.25	223.75	223.50	14:33	-0.50	844	223.25	224.50	222.75	224.00	56,460
Dec 25	229.50	230.00	229.75	14:29	-0.50	483	229.50	230.75	229.00	230.25	36,656
Mar 26	233.50	234.50	233.50	13:25	-1.00	41	233.50	233.50	233.50	234.50	951
May 26	235.75	237.00	237.75	11:16	0.75	37	237.75	237.75	237.50	237.00	86
Sep 26	229.25	244.00	-	-	0.00	-	-	-	-	242.25	15
Dec 26	226.00	248.00	-	-	0.00	-	-	-	-	236.25	10
Mar 27	220.00	-	-	-	0.00	-	-	-	-	241.25	0
May 27	215.00	-	-	-	0.00	-	-	-	-	241.25	0
Sep 27	-	-	-	-	0.00	-	-	-	-	242.00	0

Updated 14:35

Markkinalähtöiset ongelmat eivät ratkea muiden ratkaisuja odottamalla

1. Laske omat tuotantokustannukset

- Mikä on tuotteesta tarvittava minimihinta todellisilla kustannuksilla ja viimeisten viiden vuoden keskimääräisellä toteutuneen tuotannon tasolla

2. Suunnittele tuotanto markkinatilanteen perusteella

3. Kiinnitä hinta, jos se on mahdollista tehdä kannattavalle hintatasolle

- Jos ei ole, tee jotakin paremmin kannattavaa
- Jos kuitenkin tuotat ilman kiinnitystä, tiedosta että lyöt vetoa koko tuotannollasi markkinoita vastaan

4. Tee markkinayhteistyötä muiden viljelijöiden kanssa

- Tuottajaorganisaatioilla kilpailulain sallima lupa hintaa, tarjontaa ja tuotantoehtoja koskevaan sopimiseen
- Isot myyntierät tuovat hinnoitteluvoimaa
- Mahdollisuus markkinoita tasapainottavaan vientiin

5. Jos et tee mitään edellä mainituista, tee edes sopimus

”Maatilan tulos tehdään ostamalla ja myymällä”

Kiitos!

Timo Jaakkola

timo@lanterra.fi

timo.Jaakkola@mtk.fi

p. 0400 732 145

Miten tuottajaorganisaatio toimii

Tuottajaorganisaatio

Markkinatoimijat
- Kauppa
- Teollisuus
- Vientiasiakkaat

- Halu parantaa markkina-asemaa
- Yhteistyökyky
- Tuotanto-osaaminen ja kapasiteetti
- Kyky sietää riskiä
- Mahdollisuus panostaa aikaa ja/tai rahaa

- Neuvottelee sopimukset
- Järjestelee kaupat
- Organisoii kuljetukset
- Pitää kirjaa varastoista
- Seuraa markkinoita
- Viestii jäsenille
- Hyödyntää jäsenten verkostoja ja osaamista

- Useiden viljelijöiden tuotanto yhdellä sopimuksella
- Toimitusvarmuus
- Hinta- ja laaturiskien hallinta
- Markkinoiden tasapainotus

